

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts pasts@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 9 (1613)

2019. gada 26. februārī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2019. gada 8. nedēļā Latvijā

2019. gada 8. nedēļā vēršanās monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 65 ģimenes ārstu praksēm) gripas gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju samazinājusies par 19,3%, vidēji reģistrēti 217,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (7. nedēļā – 269,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

Pacientu vēršanās pie ārsta ar AAEI, gripu un pneimoniju vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

	Vecuma grupas	04.ned.	05.ned.	06.ned.	07.ned.	08.ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	1283,1	1421,6	1401,3	1352,6	1210,3	-10,5
	0-4	5944,3	5959,4	5387,5	5529,1	4703,8	-14,9
	5-14	3881,6	4542,5	4496,0	3882,4	3812,8	-1,8
	15-64	724,2	838,0	845,1	795,4	729,8	-8,2
	65 un >	330,4	320,7	398,4	504,7	392,8	-22,2
Gripa	Vidēji	298,4	362,1	363,0	269,4	217,4	-19,3
	0-4	556,8	722,3	948,1	460,8	513,7	11,5
	5-14	791,2	884,3	735,4	407,6	418,0	2,5
	15-64	258,9	315,9	305,9	246,1	201,3	-18,2
	65 un >	92,3	131,2	174,9	210,3	76,5	-63,6
Pneimonija	Vidēji	63,7	74,8	78,5	57,6	47,7	-17,2
	0-4	210,7	255,8	105,3	138,2	80,3	-41,9
	5-14	121,0	186,2	158,2	97,1	112,1	15,5
	15-64	45,5	49,8	55,5	51,0	38,4	-24,7
	65 un >	48,6	43,7	106,9	31,5	35,7	13,2

Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju samazinājusies par 10,5%, vidēji reģistrēti 1210,3 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (7. nedēļā – 1352,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

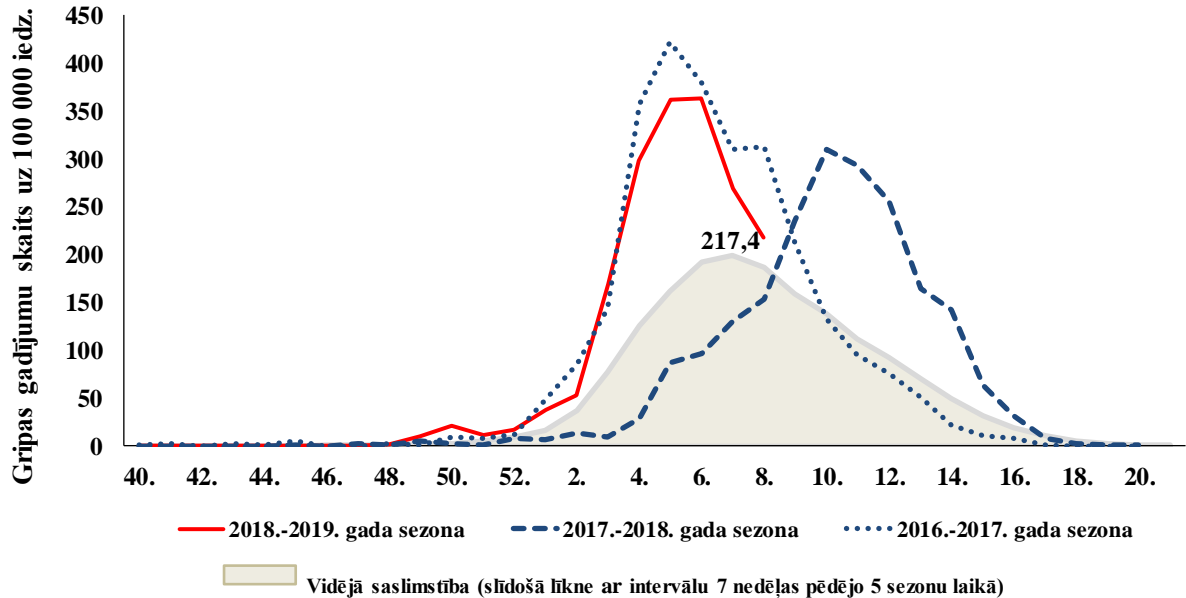
Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju samazinājusies par 17,2%, vidēji reģistrēti 47,7 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (7. nedēļā – 57,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

¹ Klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās ģimenes ārstu praksēs

² Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

Vēršanās ambulatorajās iestādēs gripas gadījumos 2018.–2019. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējām sezonām un pēdējo piecu gadu vidējiem rādītājiem

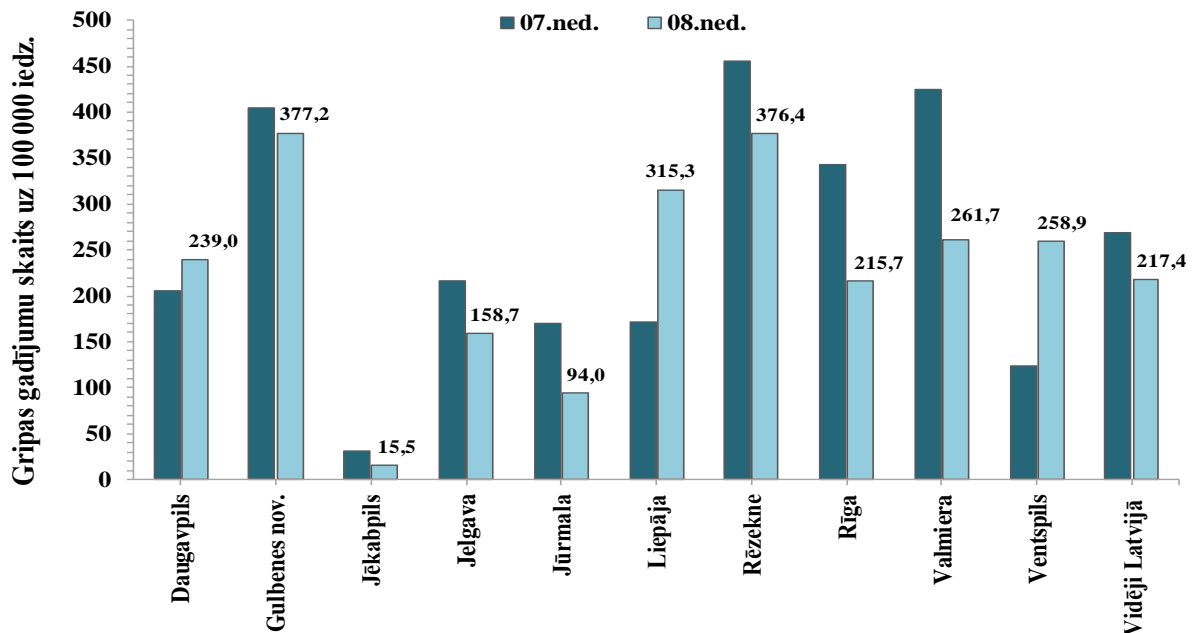
Šajā gripas sezonā maksimālā gripas intensitāte bija sasniegta 6. nedēļā (363,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem) un pēdējo divu nedēļu laikā novērota gripas intensitātes samazināšanās, savukārt iepriekšējā gripas sezonā attiecīgajā laika periodā bija novērots gripas intensitātes pieaugums un maksimālā gripas intensitāte bija sasniegta 2018. gada 10. nedēļā (310,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

Gripa atsevišķās monitoringa teritorijās

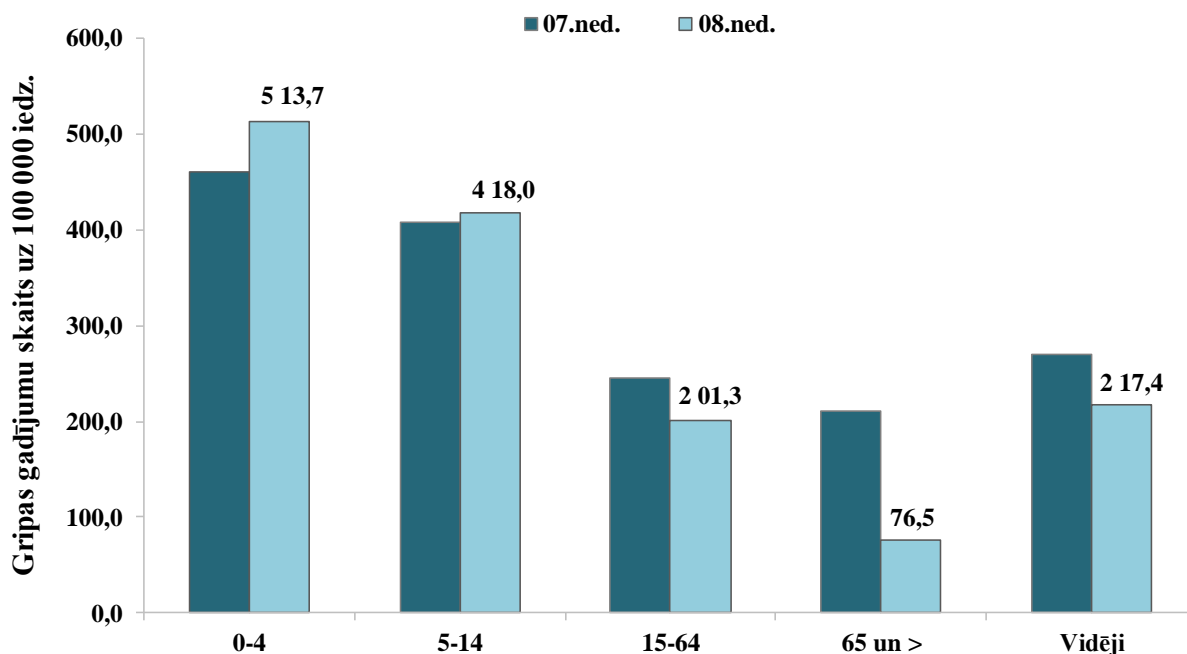
2019. gada 8. nedēļā gripas klīniskie gadījumi bija reģistrēti visās 10 monitoringā iekļautajās teritorijās un astoņās no tām (izņemot Jēkabpili un Jūrmalu) gripas intensitāte bijusi augstāka par 100 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotājiem.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu 2019. gada 8. nedēļā gripas intensitāte palielinājusies trijās administratīvajās teritorijās: Ventspilī, Liepājā un Daugavpilī. Visaugstākā gripas intensitāte reģistrēta Gulbenes novadā, Rēzeknē un Liepājā.

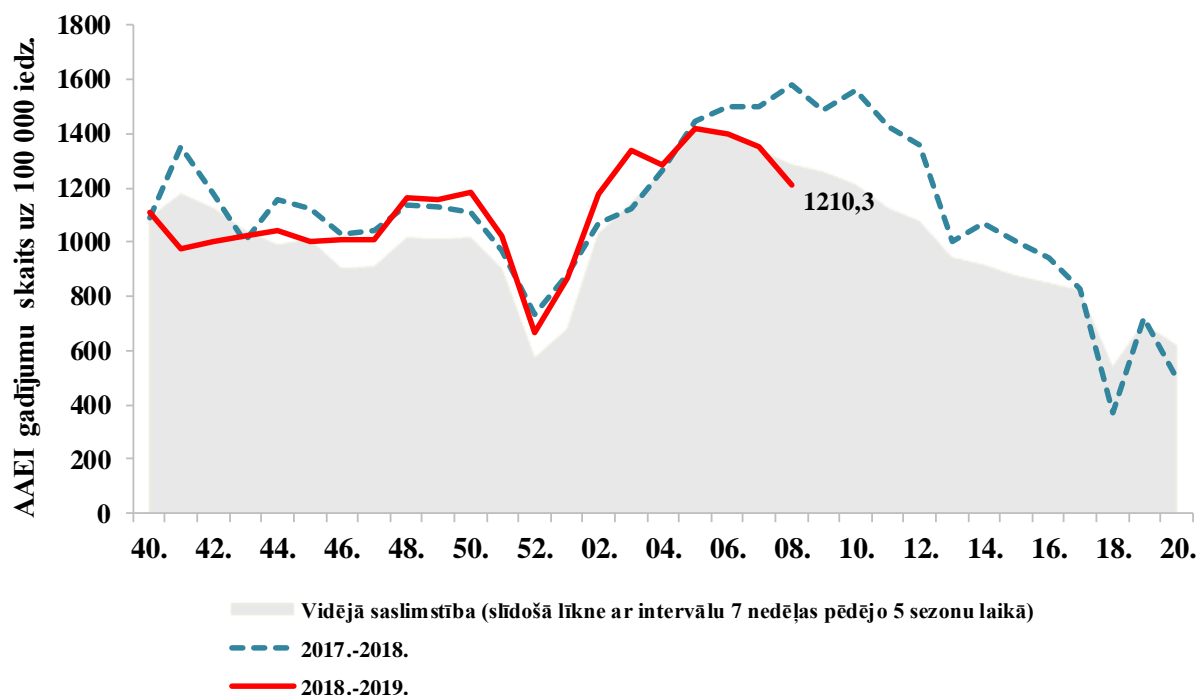
Gripa atsevišķās vecuma grupās

Visaugstākā gripas intensitāte reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (513,7 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem) un 5–14 gadu vecuma grupā (418,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar gripu palielinājusies bērniem 0–4 gadu un 5–14 gadu vecuma grupā.

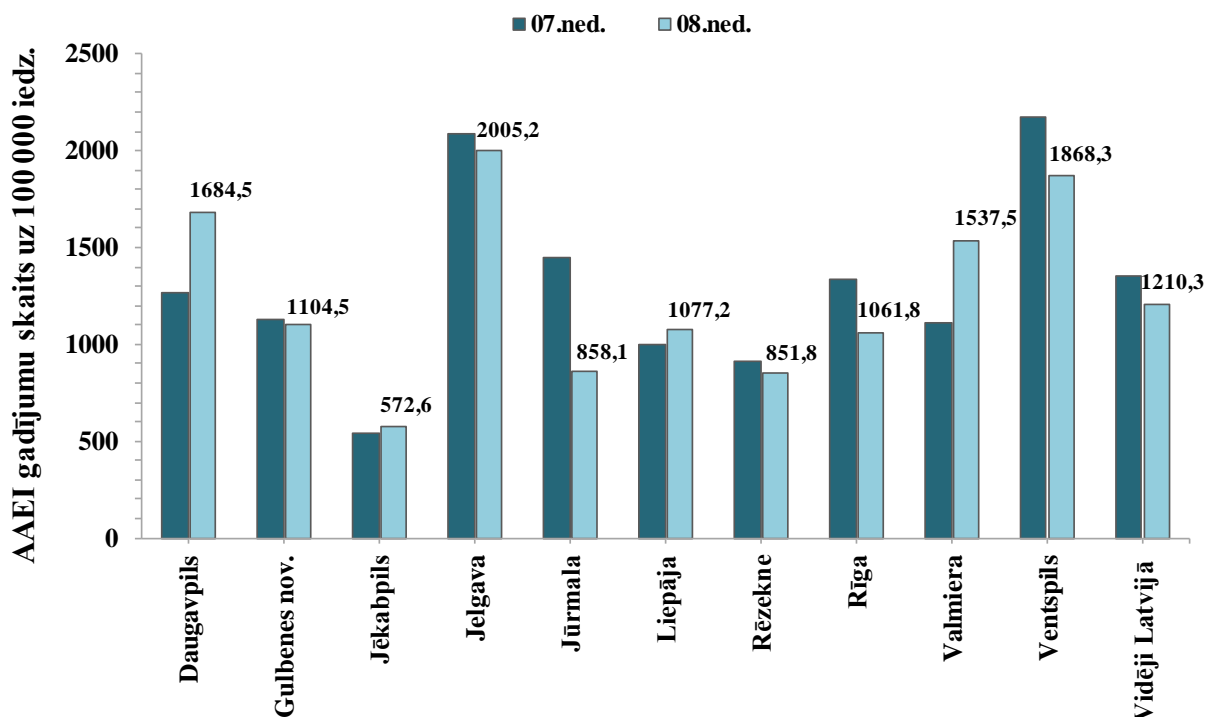
Vēršanās AA EI gadījumos ambulatorajās iestādēs 2018.–2019. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu un piecu gadu vidējiem rādītājiem

2019. gada 8. nedēļā pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AA EI gadījumos bijusi zemāka nekā iepriekšējās 2017.–2018. gada sezonas 8. nedēļā un pēdējo piecu gadu vidēja saslimstība attiecīgajā laika periodā.

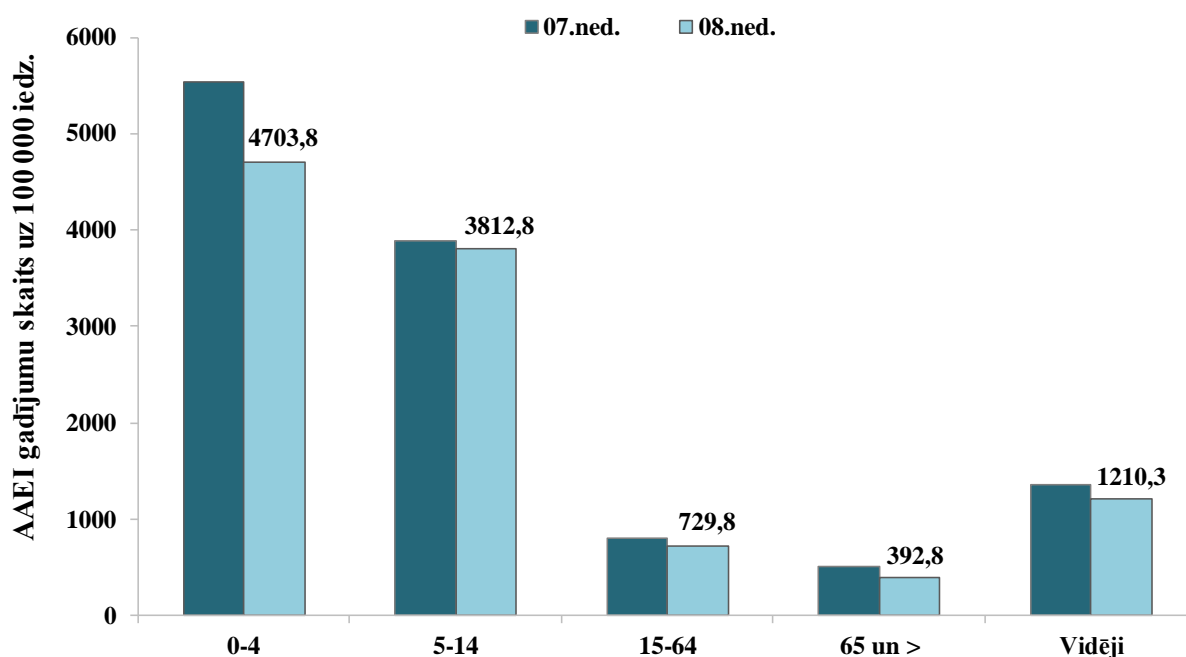
AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

Augstāka par vidējo saslimstība ar AAEI 2019. gada 8. nedēļā tika reģistrēta četrās administratīvajās teritorijās: Jelgavā, Ventspilī, Daugavpilī un Valmierā. Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar AAEI palielinājusies četrās pilsētās – Valmierā, Daugavpilī, Liepājā un Jēkabpilī.

AAEI atsevišķās vecuma grupās

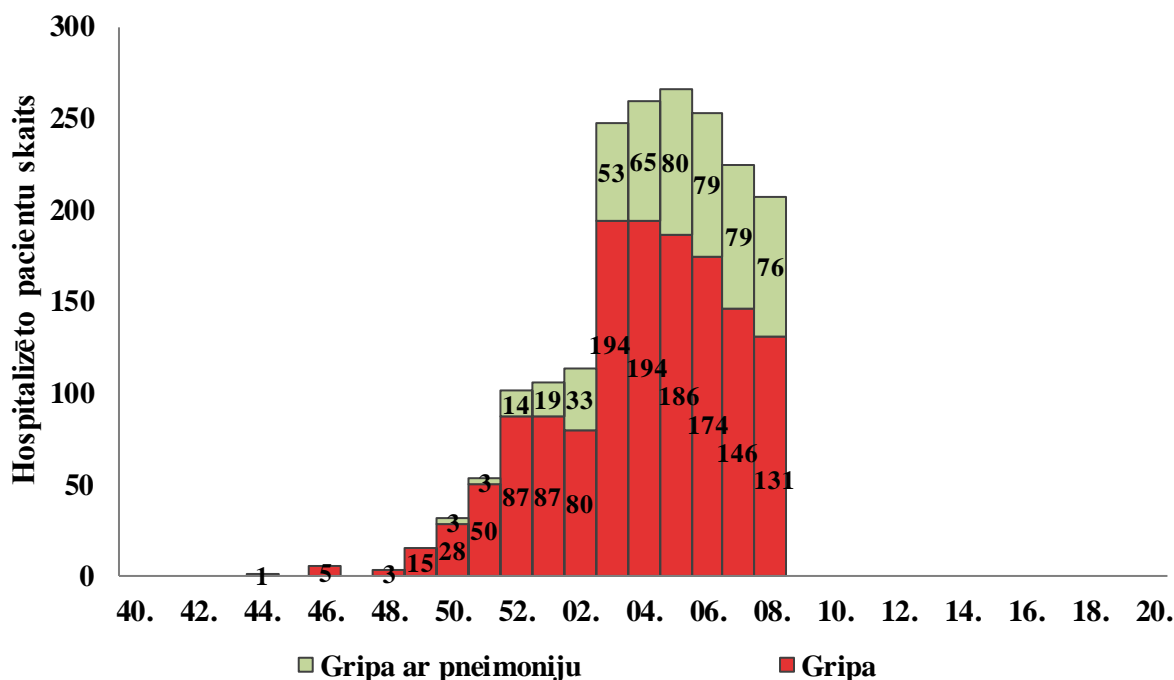
Visaugstākā saslimstība ar AAEI tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (4703,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem) un 5–14 gadu vecuma grupā (3812,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar AAEI samazinājusies visās vecuma grupās.

Par stacionētiem pacientiem gripas un gripas izraisītas pneimonijas gadījumos

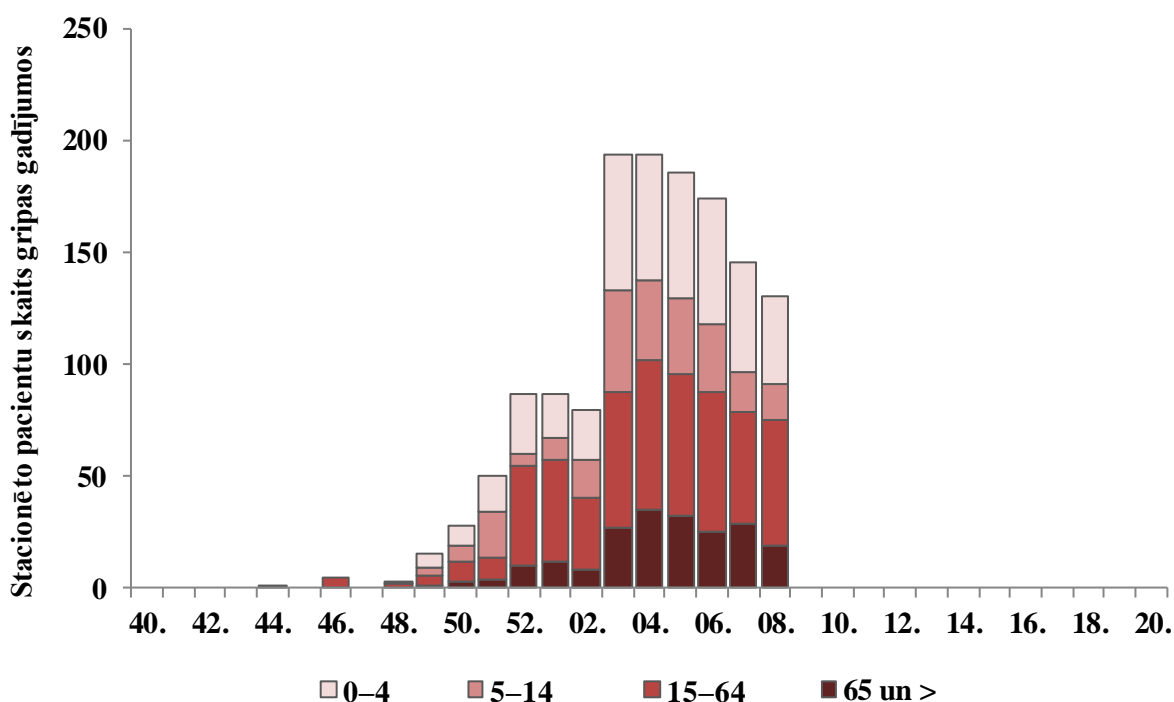
2019. gada 8. nedēļā no slimnīcām, kas piedalās gripas monitoringā, saņemta informācija par 207 (7. nedēļā – 225) hospitalizētiem pacientiem ar aizdomām par gripas infekciju: 131 (63,2%) pacients hospitalizēts ar diagnozi *gripa* un 76 (36,8%) pacienti ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija*.

Pacienti ar diagnozi *gripa* vai *gripas izraisīta pneimonija* bija stacionēti visās monitoringā iesaistītajās stacionārās ārstniecības iestādēs, izņemot Jūrmalas slimnīcu.

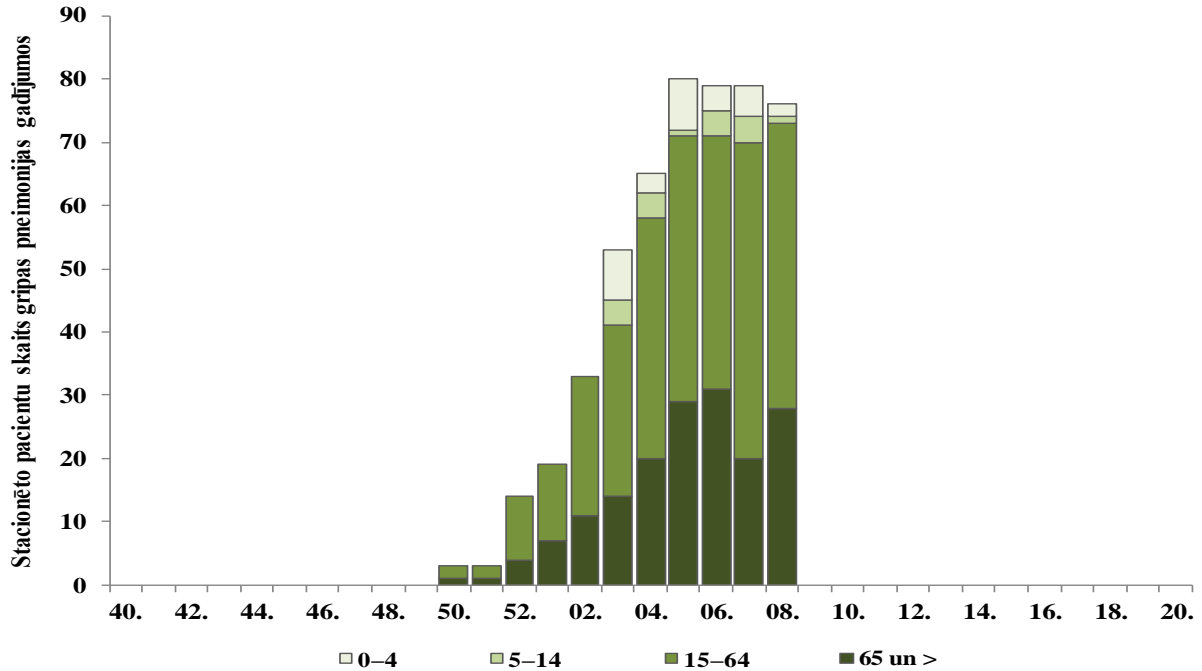

Stacionētie pacienti gripas gadījumos pa nedēļām un pa vecuma grupām

No hospitalizētiem pacientiem (131) ar diagnozi *gripa* 56 (42,7%) pacienti bija 15–64 gadu vecuma grupā, 40 (30,5%) pacienti – 0–4 gadu vecuma grupā, 19 (14,5%) pacienti – 65 un > gadu vecuma grupā un 16 (12,3%) pacienti – 5–14 gadu vecuma grupā.

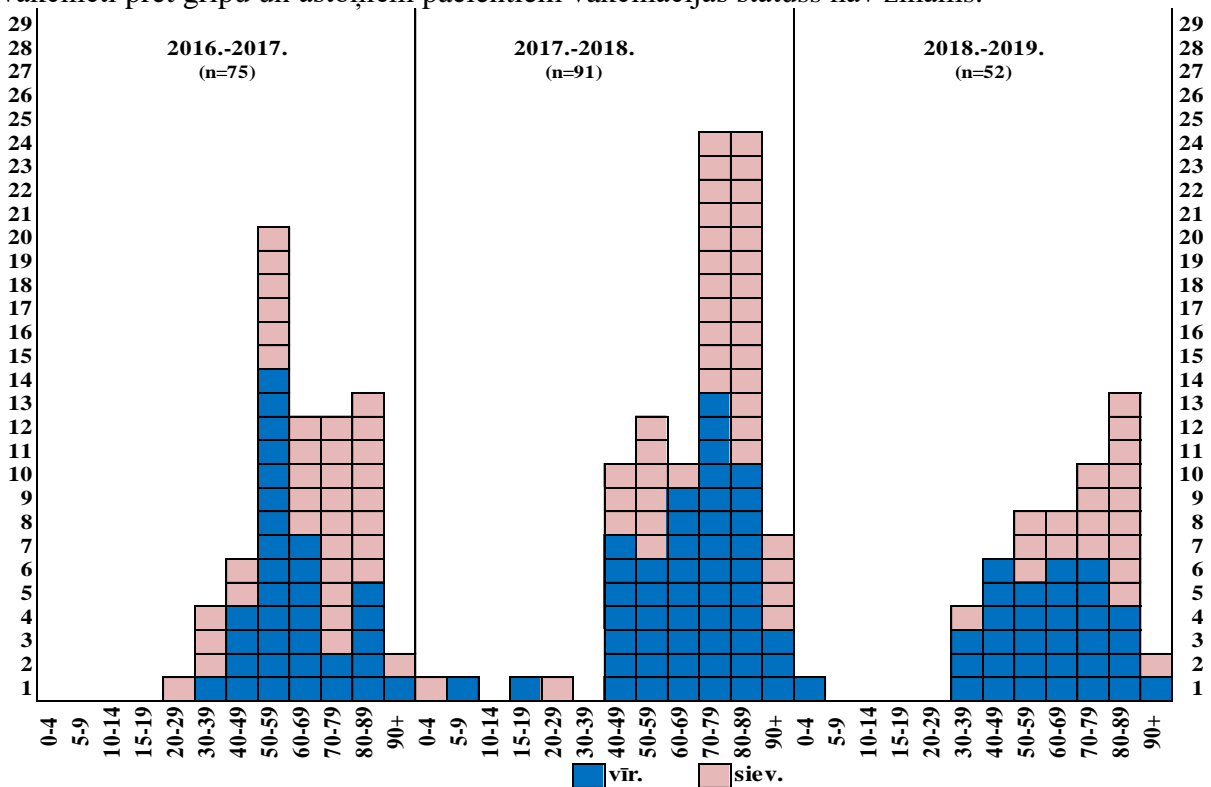

No 76 stacionētiem pacientiem ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija* 45 (59,2%) pacienti bija 15–64 gadu vecuma grupā, 28 (36,8%) pacienti – 65 un > gadu vecuma grupā, divi (2,6%) pacienti – 0–4 vecuma grupā un viens (1,3%) pacients – 5–14 gadu vecuma grupā.

Par letāliem gadījumiem

Kopš sezonas sākuma līdz 2019. gada 8. nedēļai (ieskaitot) bija saņemti 52 paziņojumi par letālo iznākumu pacientiem, kuriem diagnosticēta gripa, no tiem 50 pacientiem laboratoriski bija apstiprināta *A tipa* gripa un diviem pacientiem gripa bija noteikta klīniski. Vidējais pacientu vecums – 65 gadi. Gandrīz visiem pacientiem bija viena vai vairākas hroniskas saslimšanas. No visiem reģistrētajiem nāves gadījumiem 44 pacienti nebija vakcinēti pret gripu un astoņiem pacientiem vakcinācijas statuss nav zināms.

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums

2019. gada 8. nedēļā (ceturtdien) vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju palielinājies par 2,2%, vidēji skolas apmeklēja 89,9% skolēnu. Viszemākais skolu apmeklējums reģistrēts Jelgavā (76,6%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto skolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
04.	90,6	91,1	90,1	87,7	71,2	91,8	82,1	84,8	87,8	88,9	87,4
05.	85,0	84,8	84,1	87,7	80,4	91,1	63,6	83,0	87,8	88,1	84,9
06.	81,5	81,3	89,4	81,3	75,1	88,1	84,0	83,1	89,1	89,3	84,9
07.	88,8	89,5	75,6	89,8	87,7	92,0	93,9	86,9	77,5	89,3	87,8
08.	92,8	90,0	76,6	90,0	85,4	92,8	92,1	89,6	86,8	90,8	89,9
Salīdzinājumā ar 7. nedēļu (±)	4,0	0,4	1,0	0,3	-2,4	0,9	-1,8	2,7	9,3	1,5	2,2

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

2019. gada 8. nedēļā (ceturtdien) pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju palielinājies par 8,4%, vidēji bērnudārzus apmeklēja 77,8% bērnu. Viszemākais izglītības iestāžu apmeklējums reģistrēts Gulbenes novadā (62,5%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto pirmsskolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
04.	68,3	79,7	47,3	62,7	62,0	73,3	63,2	58,2	71,7	67,3	63,3
05.	58,6	83,6	55,9	58,0	53,8	65,9	66,9	61,6	71,7	62,2	61,9
06.	60,2	82,0	73,5	61,1	68,7	66,5	74,6	61,6	70,8	63,4	64,3
07.	66,9	84,4	71,4	71,3	70,1	63,1	72,8	69,4	68,3	70,3	69,4
08.	70,3	62,5	74,3	73,6	77,3	73,1	78,3	94,7	72,5	74,8	77,8
Salīdzinājumā ar 7. nedēļu (±)	3,5	-21,9	2,9	2,2	7,1	10,0	5,5	25,3	4,2	4,4	8,4

Respiratoro vīrusu cirkulācija

2019. gada 8. nedēļā SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorijā (NRL) tika izmeklēti 432 (7. nedēļā – 462) personu klīniskie paraugi, no tiem 112 (25,9%) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi (7. nedēļā – 146 jeb 31,6%).

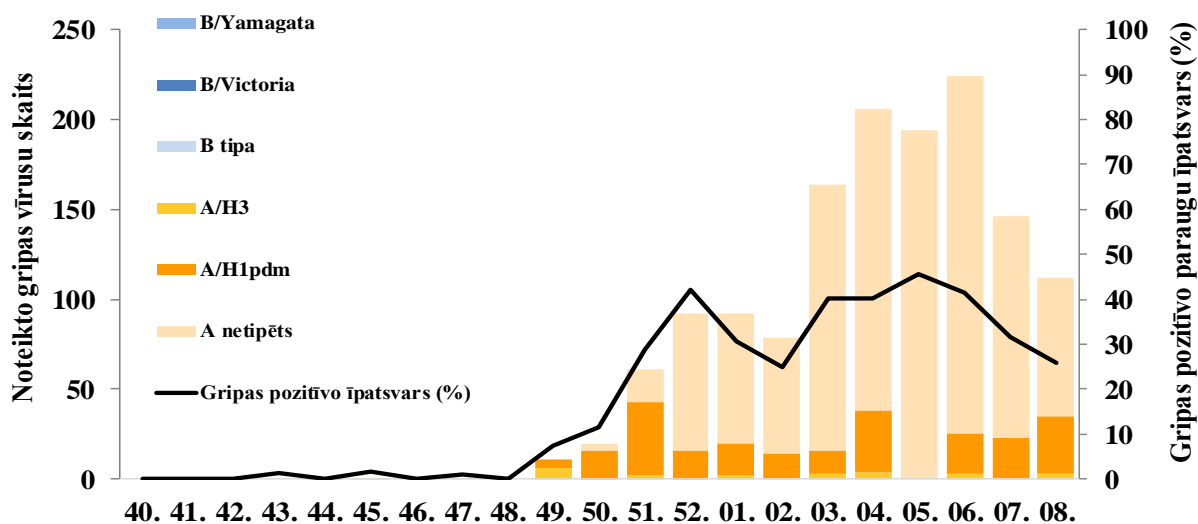
No citiem respiratoriem vīrusiem visvairāk noteikti respiratori sincitiālie vīrusi (15) un cilvēka metapneimovīrusi (11), kā arī bija noteikti koronavīrusi (6), adenovīrusi (6), rinovīrusi (4), bokavīruss (1) un paragripas III tipa vīruss (1).

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	RSV	Adenovīrusi	Rinovīrusi	hMPV	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	31									10				5	15	48,4	0,0	0,0
41.	63								1	12		2	1	8	24	38,1	0,0	0,0
42.	43			1			2		1	9		2		4	19	44,2	0,0	0,0
43.	66	1			2		1	2	10	16				5	37	56,1	1,5	3
44.	65						2		11	8	1	7		6	35	53,8	0,0	0
45.	64	1						3	3	10		3	1	4	25	39,1	1,6	4,7
46.	60					1	2		7	12		2	1	2	27	45,0	0,0	0
47.	91	1					2	1	10	11			1	6	32	35,2	1,1	1,1
48.	84				1		3	4	6	11		6	3	4	38	45,2	0,0	4,8
49.	150	11				2	4	13	15	16	3	6	3	6	79	52,7	7,3	8,7
50.	173	20		1		1		14	13	16	2	5	5	5	82	47,4	11,6	8,1
51.	212	61		1				11	16	13	4	9	9	9	133	62,7	28,8	5,2
52.	219	92						8	2	9			1		112	51,1	42,0	3,7
01.	300	92		1		1	2	15	8	9	5	2	5	6	146	48,7	30,7	5
02.	315	79			1	1	1	7	14	3	7	6	8	2	129	41,0	25,1	2,2
03.	417	167						17	8	9	5	4	2	5	217	52,0	40,0	4,1
04.	512	206			1			20	15	12	6	5	7	3	272	53,1	40,2	3,9
05.	425	194						16	12	6	8	7	2	2	245	57,6	45,6	3,8
06.	539	224						19	7	9	6	3	7	1	275	51,0	41,6	3,5
07.	462	146						19	4	13	8	4	10	2	206	44,6	31,6	4,1
08.	432	112				1		15	6	4	11	1	6		156	36,1	25,9	3,5
Kopā	4723	1407	0	4	5	7	19	184	169	218	66	74	72	85	2310	48,9	29,8	3,9

2019. gada 8. nedēļā saņemta informācija no VSIA “Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” (PSKUS) par 56 laboratoriski izmeklētiem paraugiem uz gripas vīrusiem, no tiem 15 (26,8%) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi. Kopš 2019. gada 3. nedēļas PSKUS bija noteikti 124 *A tipa* gripas vīrusi.

Gripas vīrusu tipēšana

Kopš sezonas sākuma SIA RAKUS NRL bija noteikti 1407 *A tipa* gripas vīrusi, no tiem 259 gadījumos bija noteikti gripas vīrusu apakštīpi: 233 (90,0%) *A/H1pdm* un 26 (10,0%) *A/H3*.

Gripas vīrusu celmu identifikācija

Veicot antigēnisko raksturojumu 57 *A tipa* gripas vīrusiem, 54 *A/H1pdm* raksturoti kā *A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09*-līdzīgs vīruss, divi *A/H3* raksturoti kā *A/Singapore/INFIMN-16-0019/2016(H3N2)*-līdzīgs vīruss un viens *A/H3* raksturots kā *A/Switzerland/8060/2017(H3N2)*-līdzīgs vīruss. Lielākā daļa no raksturotiem gripas vīrusiem pēc antigēniskām īpašībām ir līdzīgi gripas vīrusiem, kuri tika izmantoti vakcīnas ražošanā 2018.–2019. gada gripas sezonai Ziemeļu puslodē.

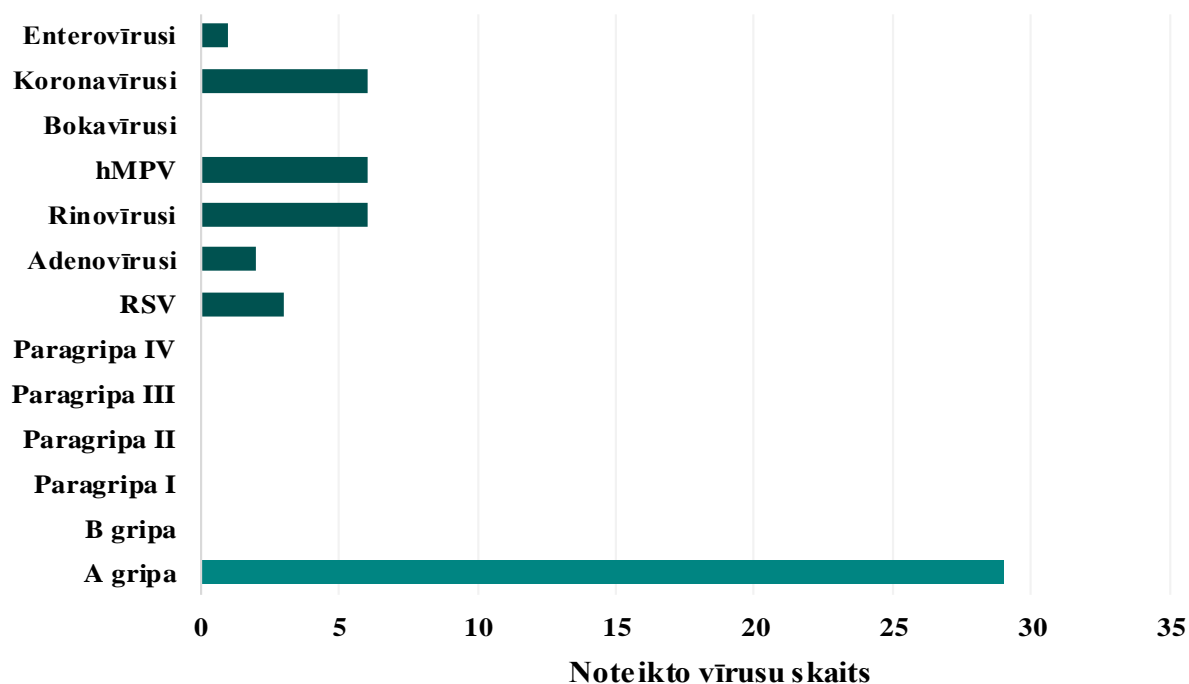
Gripas vīrusu antiģeniskais raksturojums	Skaitis
<i>A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09</i> -līdzīgs vīruss	54
<i>A/Singapore/INFIMN-16-0019/2016(H3N2)</i> -līdzīgs vīruss	2
<i>A/Switzerland/8060/2017(H3N2)</i> -līdzīgs vīruss	1
Kopā	57

Laboratoriskie izmeklējumi gripas monitoringa tīkla ietvaros

No 29 Rīgas pilsētas ģimenes ārstu praksēm, kas piedalās gripas un citu AAEI monitoringā, 10 ģimenes ārsti veic pacientu izmeklēšanu elpceļu infekciju izraisītāju noteikšanai.

2019. gada 8. nedēļā piecās ģimenes ārstu praksēs tika izmeklēti astoņi pacienti, noteikti divi *A tipa* gripa vīrusi, kā arī koronavīrusi (2) adenovīrusi (1) un cilvēka metapneimovīrusi (1).

Kopš 2019. gada 3. nedēļas gripas monitoringa tīklā kopā bija izmeklēti 67 klīniskie paraugi, no tiem 29 (43%) gadījumos noteikti *A tipa* gripas vīrusi (16 – *A/H1pdm* un trīs – *A/H3*). No citiem respiratoriem vīrusiem noteikti rinovīrusi (6), cilvēka metapneimovīrusi (6), koronavīrusi (6), respiratori sincitiālie vīrusi (3), adenovīrusi (2) un enterovīrusi (1).

Secinājumi par gripas epidemioloģisko situāciju Latvijā

Latvijā pēdējo divu nedēļu laikā tika novērots gripas intensitātes samazinājums. 2019. gada 8. nedēļā gripas intensitāte salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju samazinājusies par 19,3%, vidēji reģistrēti 217,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem. Maksimāla gripas intensitāte bija reģistrēta 2019. gada 6. nedēļā – 363,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

Latvijā joprojām reģistrēta plaša gripas izplatība. Gandrīz visās monitoringā iekļautajās administratīvajās teritorijās, izņemot Jēkabpili un Jūrmalu, gripas intensitāte bija augstāka par 100 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotājiem. Visaugstākā gripas intensitāte reģistrēta Gulbenes novadā, Rēzeknē un Liepājā.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu samazinājies vēršusos ģimenes ārstu praksēs pacientu skaits AAEI un pneimonijas gadījumos. Visaugstākā saslimstība ar gripu, AAEI un pneimoniju reģistrēta bērniem 0–4 un 5–14 gadu vecuma grupā.

Turpina samazināties stacionēto pacientu skaits. Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu stacionēto pacientu skaits ar diagnozi *gripa* samazinājies par 10,3% un nedaudz samazinājies pacientu skaits ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija* (par 3,8%). Kopā bija hospitalizēti 207 pacienti, no tiem 37% bija ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija*.

Palielinājies izglītības iestāžu apmeklējums, vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums bija 89,9% un pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums bija 77,8%.

SIA RAKUS NRL samazinājies gan izmeklēto paraugu skaits, gan gripas vīrusu pozitīvo paraugu īpatsvars (līdz 25,9%). Kopš sezonas sākuma laboratorijā bija noteikti 1407 gripas vīrusi, visi *A tipa*. Galvenokārt bija noteikts *A/H1pdm09* apakštips.

Secinājumi par gripas epidemioloģisko situāciju Eiropas reģionā 7. nedēļā

Eiropas reģionā par augstu gripas intensitāti informēja sešas valstis. Plaša gripas izplatība bija reģistrēta 36 Eiropas reģiona valstīs, tai skaitā arī Latvijā.

Pārsvārā Eiropas reģionā cirkulē *A tipa* gripas vīrusi, savukārt *B tipa* gripas vīrusi tika noteikti mazāk nekā 1% gadījumu. Galvenokārt Eiropas reģiona valstīs noteikts *A/H1N1pdm09*, taču dažās valstīs dominē *A/H3N2*.

ES/EEZ valstu apkopotie aprēķini liecina par paaugstinātu mirstību vecāka gadagājuma cilvēku vidū (virs 65 gadiem), kā arī 15–64 gadu vecuma grupā.

Cirkulējošie gripas vīrusi ir jutīgi pret neiraminidāzes inhibitoriem, tāpēc ECDC uzsver agrīnu antivirālo medikamentu izmantošanas svarīgumu gripas ārstēšanā un profilaksē.

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla *FluNewsEurope* dati

<http://flunewseurope.org/>

Eiropas reģionā par augstu gripas intensitāti informēja sešas valstis – Francija, Luksemburga, Vācija, Ungārija, Grieķija un Malta, par vidēju gripas intensitāti ziņoja 28 valstis un par zemu intensitāti ziņoja 13 valstis, kā arī viena valsts informēja, ka gripas intensitāte ir starp-sezonu līmenī.

No 48 valstīm, kuras ziņoja par ģeogrāfisko izplatību, 36 valstis (t.sk. Latvija) informēja par plašu gripas izplatību, četras par reģionālo izplatību, trīs par lokālo izplatību, četras par sporādisko izplatību un viena valsts ziņoja, ka gripas aktivitāte netika novērota.

Uzraudzības tīklā noteikto gripas vīrusu raksturošana

Gripas vīrusu pozitīvo paraugu īpatsvars līdzīgi kā iepriekšējā nedēļā bija 53%. Tīkla ietvaros galvenokārt bija noteikti *A tipa* gripas vīrusi, no tiem nedaudz biežāk bija noteikts *A/H1N1pdm09* nekā *A/H3N2* apakštips.

Kopš sezonas sākuma (2018. gada 40. nedēļa) gripas uzraudzības tīkla ietvaros biežāk noteikti *A tipa* gripas vīrusi (99,1%), no tiem 57,8% gadījumos bija noteikts *A/H1N1pdm09* un 42,2% gadījumos – *A/H3N2*.

Uzraudzības tīklā noteikto gripas vīrusu raksturošana

Vīrusa tips un apakštips	2019. gada 7. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripas vīrusi	1 768	99,6	14 954	99,1
<i>A(H1N1)pdm09</i>	628	56,1	6 429	57,8
<i>A(H3N2)</i>	492	43,9	4 692	42,2
<i>A netipēts</i>	648	-	3 833	-
<i>B tipa</i> gripas vīrusi	7	0,4	143	0,9
<i>B/Victoria</i> līnija	0	0,0	8	16,0
<i>B/Yamagata</i> līnija	4	100,0	42	84,0
Nav noteikta līnija	3	-	93	-
Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)	1 775 (3 356)	52,9	15 097 (37 800)	39,9

^a *A* un *B tipa* vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Ārpus gripas uzraudzības tīkla noteikto vīrusu raksturošana

Ārpus uzraudzības tīkla bija noteikti 18 037 gripas vīrusi, galvenokārt bija noteikti *A tipa* gripas vīrusi (99,5%).

Kopš sezonas sākuma (2018. gada 40. nedēļa) gripas uzraudzības tīkla ietvaros biežāk noteikti *A tipa* gripas vīrusi (99,2%), no tiem biežāk bija noteikts *A/H1N1pdm09* (65,1%) nekā *A/H3N2* (34,9%).

Vīrusa tips un apakštips	2019. gada 7. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripas vīrusi	17 948	99,5	111 106	99,2
<i>A(H1N1)pdm09</i>	2 907	58,5	23 958	65,1
<i>A(H3N2)</i>	2 059	41,5	12 847	34,9
<i>A netipēts</i>	12 982	-	74 301	-
<i>B tipa</i> gripas vīrusi	89	0,5	933	0,8
<i>B/Victoria</i> līnija	0	0,0	16	45,7
<i>B/Yamagata</i> līnija	0	0,0	19	54,3
Nav noteikta līnija	89	-	898	-
Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)	18 037 (46 669)	-	112 039 (488 453)	-

^a *A* un *B tipa* vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Gripas vīrusu filoģenētiskais raksturojums

Gripas vīrusu filoģenētiskais raksturojums regulāri tiek veikts, lai novērtētu cirkulējošo gripas vīrusu līdzību ar vakcīnas sastāvā iekļautajiem gripas vīrusu komponentiem.

Kopš 2018. gada 40. nedēļas bija apkopoti dati par ģenētiskajām grupām 1 690 gripas vīrusiem.

Filoģenētiskā grupa	Noteikto vīrusu skaits
<i>A/H1N1pdm09 A/Michigan/45/2015</i> (apakšgrupa 6B.1) ^a	1001
<i>A/H1N1</i> pieder pie apakšgrupas, kura nav iekļauta šajā sarakstā	3
<i>A/H3 A/Alsace/1746/2018</i> (apakšgrupa 3C.2a1b)	425
<i>A/H3 A/Switzerland/8060/2017</i> (apakšgrupa 3C.2a2) ^b	40
<i>A/H3 A/Coted'Ivoire/544/2016</i> (apakšgrupa 3C.2a3)	16
<i>A/H3 A/England/538/2018</i> (3C.3a)	105
<i>A/H3 A/Singapore/16-0019-2016</i> (apakšgrupa 3c.2a1) ^d	37
<i>A/H3 A/Hong Kong/4801/2014</i> (apakšgrupa 3c.2a)	3
<i>A/H3</i> pieder pie apakšgrupas, kura nav iekļauta šajā sarakstā	3
<i>A/H3N2</i> nepieder ne pie vienas ģenētiskas grupas	26
<i>B/Vic</i> līnija <i>B/Brisbane/60/2008</i> (1A apakšgrupa)	2
<i>B/Vic</i> līnijas <i>B/Colorado/06/2017</i> (1A apakšgrupa)	4
<i>B/Vic</i> līnijas <i>B/Hong Kong/269/2017</i> (1A apakšgrupa)	6
<i>B/Vic</i> līnijas nepieder ne pie vienas ģenētiskas grupas	1
<i>B/Yamagata</i> līnijas <i>B/Phuket/3073/2013</i> ^c	18
Kopā	1690

^a Vakcīnas komponents Ziemeļu (2018.–2019. gada sezonai) un Dienvidu (2019. gada sezonai) puslodei

^b Vakcīnas komponents Dienvidu puslodei 2019. gada sezonai

^c Četru komponentu vakcīnas sastāvā Ziemeļu puslodei (2018.–2019. gada sezonai) un Dienvidu (2019. gada sezonai) puslodei

^d Vakcīnas komponents Ziemeļu (2018.–2019. gada sezonai)

Gripas vīrusu jutība pret antivirāliem medikamentiem

Kopš sezonas sākuma uz jutību pret neiraminidāzes inhibitoriem (oseltamivir un zanamivir) testēti 966 gripas vīrusi (649 – *A/H1N1pdm09*, 304 – *A/H3N2* un 13 – *B tipa* gripas vīrusi). Noteikti trīs *A/H1N1pdm09* un viens *A/H3N2* ar samazināto jutību pret oseltamivīru, kā arī viens *B tipa* gripas vīruss ar samazināto jutību pret zanamivīru.

Par smagu gripas izraisīto saslimšanu uzraudzību

No 20 valstīm, kuras ziņo par hospitalizētiem pacientiem, kuriem laboratoriski apstiprināta gripa, saņemta informācija par 546 stacionētiem pacientiem intensīvās terapijas nodaļās (ITN) un 302 pacientiem citās slimnīcu nodaļās. Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu 2019. gada 7. nedēļā ITN un citās slimnīcu nodaļās samazinājies hospitalizēto pacientu skaits. Pārsvārā pacientiem bija noteikta *A tipa* gripa. Kopš sezonas sākuma hospitalizētiem pacientiem biežāk bija noteikts *A/H1N1pdm09*.

Kopējās mirstības uzraudzība EuroMOMO projekta ietvaros

<http://www.euromomo.eu/>

2019. gada 7. nedēļā 22 Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas valstis projekta EuroMOMO (*European Monitoring of Excess Mortality for Public Health Action*), ietvaros sniedza informāciju par kopējās mirstības iknedēļas rādītājiem. Kopējās sagaidāmās mirstības rādītāji bija pārsniegti galvenokārt vecāka gadagājuma cilvēku vidū (virs 65 gadiem), kā arī 15–64 gadu vecuma grupā.

Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē PVO globālā tīkla informācija 18.02.2019.

https://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Gripas aktivitāte Ziemeļu puslodes mērenā klimata joslas valstīs turpināja pieaugt. Visā pasaulē galvenokārt tika noteikti *A tipa* gripas vīrusi.

- Ziemeļamerikā turpināja ziņot par gripas aktivitāti, pārsvarā bija noteikts *A/H1N1pdm09*.
- Eiropā gripas aktivitāte turpināja palielināties un vairākās reģiona valstīs bija pārsniegts epidēmijas līmenis. Eiropas reģionā cirkulē gan *A/H1N1pdm09*, gan *A/H3N2*.
- Ziemeļāfrikā strauji palielinājies *A/H1N1pdm09* gripas vīrusu pozitīvo paraugu īpatsvars.
- Rietumāzijā gripas aktivitātes pieaugums novērots Kiprā, Izraēlā, Jordānijā, Libānā, savukārt lielākajā daļā Arābijas pussalas valstīs bija sasniegta maksimāla gripas intensitāte.
- Austrumāzijā bija sasniegta maksimāla gripas intensitāte, galvenokārt noteikts *A/H1N1pdm09*.
- Dienvidāzijā saglabājās augsts gripas pozitīvo paraugu īpatsvars. Irānā gripas aktivitāte samazinājās, galvenokārt bija noteikts *A/H3N2*.
- Dienvidu puslodes mērenā klimata joslas valstīs gripas aktivitāte saglabājās starp-sezonu līmenī, izņemot dažus Austrālijas reģionus.

Nacionālie gripas centri (NIC) un citas nacionālās gripas laboratorijas no 111 valstīm, reģioniem vai teritorijām ziņoja FluNet par laika periodu no 2019. gada 21. janvāra līdz 3. februārim (2019. gada 15. februāra dati). PVO GISRS laboratorijās izmeklēti vairāk kā 213 440 paraugi, no tiem 69 007 bija pozitīvi uz gripas vīrusiem, no kuriem 67 733 (98,2%) noteikti *A tipa* un 1 274 (1,8%) *B tipa* gripas vīruss. No *A tipa* gripas vīrusiem 25 052 (72,0%) bija tipēti kā *A/H1N1pdm09* un 9 734 (28,0%) kā *A/H3N2*. No raksturotajiem *B tipa* gripas vīrusiem 83 (27,8%) piederēja *B-Victoria* līnijai un 216 (72,2%) *B-Yamagata* līnijai.

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2019.–2020. gada sezonā Ziemeļu puslodē

https://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_20_north/en/

Saskaņā ar PVO rekomendācijām 2019.–2020. gada sezonai Ziemeļu puslodē trīs-komponentu gripas vakcīnas sastāvā tiks iekļauti šādi gripas vīrusu antigēni:

- *A/Brisbane/02/2018 (H1N1)pdm09*-līdzīgs
- *par A(H3N2) vīrusu tiks paziņots 2019. gada 21. martā*
- *B/Colorado/06/2017*- līdzīgs (*B-Victoria/2/87* līnija)

Četrus-komponentu gripas vakcīnas sastāvā 2019.–2020. gada sezonai Ziemeļu puslodē papildu trīs minētajiem komponentiem kā ceturtais tiks iekļauts *B tipa* gripas vīrusu antigēns no *B/Yamagata* līnijas:

- *B/Phuket/3073/2013*-līdzīgs (*B/Yamagata/16/88* līnija)

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2018.–2019. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2018_19_north/en/

Saskaņā ar PVO rekomendācijām 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē trīs-komponentu gripas vakcīnas sastāvā ir iekļauti šādi gripas vīrusu antigēni:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09*-līdzīgs
- *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)*-līdzīgs*
- *B/Colorado/06/2017*- līdzīgs (*B-Victoria/2/87* līnija)*

Četru-komponentu gripas vakcīnas sastāvā 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē papildu trīs minētajiem komponentiem kā ceturtais ir iekļauts *B tipa* gripas vīrusu antigēns no *B/Yamagata* līnijas:

- ***B/Phuket/3073/2013-līdzīgs (B/Yamagata/16/88 līnija)***

* 2018.–2019. gada sezonas gripas vakcīnas sastāvā divi komponenti ir atšķirīgi no 2017.–2018. gada sezonas vakcīnas komponentiem;

A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-līdzīgs vīruss tika aizvietots ar *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016(H3N2)*-līdzīgu vīrusu, savukārt

B/Brisbane/60/2008-līdzīgs vīruss tika aizvietots ar *B/Colorado/06/2017*-līdzīgu vīrusu (*B/Victoria/2/87* līnija).

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_south/en/

Trīs-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē PVO rekomendē iekļaut šādu vīrusu antigēnus:

- ***A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs***
- ***A/Switzerland/8060/2017 (H3N2)-līdzīgs;***
- ***B/Colorado/06/2017-līdzīgs (B/Victoria/2/87 līnija)***

Četru-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē papildu trīs minētajiem kā ceturto komponentu PVO rekomendē iekļaut *B tipa* gripas vīrusu antigēnu:

- ***B/Phuket/3073/2013-līdzīgs (B/Yamagata/16/88 līnija)***

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties epidemioloģei Rainai Nikiforovai.

2018.–2019. gada AA EI un gripas monitoringa 2019. gada 8. nedēļā datus sniedza:

- 65 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits bija 100 722 – 5,2% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
- 11 stacionārās ārstniecības iestādes
- 39 vispārējās izglītības iestādes
- 35 pirmsskolas izglītības iestādes

Izmantoti SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorijas (NRL) un VSIA “Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.